



พรรคประชาธิปัตย์อยู่ตรงไหนในภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมือง?*

WHERE IS THE DEMOCRAT PARTY IN THE NEW POLITICAL LANDSCAPE?



พรธิดา เพื่อนทิม

Pornthida Peunthim

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

Corresponding Author E-mail: pornthidaadihtnrop@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้วิเคราะห์การเมืองเรื่องการเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์ โดยวิเคราะห์จุดยืนของพรรคประชาธิปัตย์ใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1. จุดยืนด้านนโยบายหาเสียงเลือกตั้ง และ 2. จุดยืนด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ท่ามกลางภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมืองอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทั้งความคิดทางการเมืองของประชาชนและการแข่งขันในตลาดการเมือง ผลการศึกษาของบทความนี้สะท้อนปัญหาของพรรคประชาธิปัตย์ในสนามการเลือกตั้ง ทั้งด้านนโยบายพรรคหาเสียงที่ในภาพรวมไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ทิศทางนโยบายจากส่วนกลางของพรรคจะเน้นนำเสนอแนวนโยบายดั้งเดิมที่เคยมีมาแล้ว โดยนโยบายการเกษตรเป็นนโยบายหลักที่พรรคประชาธิปัตย์เลือกนำเสนอ ส่วนพรรคการเมืองอื่นมีการนำเสนอประเด็นนโยบายตอบโจทย์กลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่หลากหลายมากกว่า และขณะที่สังคมให้ความสำคัญกับหลักการประชาธิปไตยและรังเกียจการแทรกแซงทางการเมืองโดยทหาร แต่พรรคประชาธิปัตย์ไม่กล้าโอบรับหลักการดังกล่าวอย่างหนักแน่นเพื่อตอบโจทย์คนกลุ่มใหม่ เมื่อขาดความชัดเจนของวิสัยทัศน์ในทุกด้าน ทำให้สายโซ่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เลือกตั้งกับพรรคประชาธิปัตย์อ่อนแอลงกลายเป็นพรรคเฉพาะภูมิภาค ไม่สามารถเป็นตัวแทนประชาชนในระดับประเทศได้อย่างในอดีต

คำสำคัญ: การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง; การเลือกตั้ง; จุดยืนทางการเมือง; นโยบายหาเสียง; พรรคการเมืองไทย; พรรคประชาธิปัตย์

* Received August 21, 2023; Revised September 13, 2023; Accepted September 14, 2023



Abstract

This article analyzed electoral politics of the Democrat Party. It presented the Democrat Party's position on 2 issues: 1. election campaign and 2. Political position. The new emerging political landscape resulted from new mode of political thought among citizens and nature of party competition in the political market. The Democrat Party's effectiveness in the electoral field continued to decline. The study reflected the problems of the Democrat Party in the electoral field. In terms of election campaign that did not change much. The main policy direction of the Democrat Party focused on presenting traditional policies that have been established. The agricultural policy is the main policy proposed by the Democrat Party while other political parties presented policy issues that cater to more diverse voter groups. And while Thai society values democracy and are against military intervention in politics but the Democrat Party did not dare to embrace such principles firmly to meet the needs of the new group of voters. Due to the absence of vision clarity in all aspects, this weakened the linkage between voters and the Party. The Democrat Party therefore was not able to represent the people of the country. Thus, unsurprisingly that the results of the election indicated that the Democrat Party was a regional party.

Keywords: Electoral Politics; Election; Political Position; Political Campaign; Thai Political Party; Democrat Party

บทนำ

บทความนี้เขียนขึ้น ณ สถานการณ์ปัจจุบันของพรรคประชาธิปัตย์ที่กำลังเผชิญกับความระส่ำระสายภายในพรรคหลังการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 เนื่องจากจูนทร์ลักษณะวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคผู้นำทัพในสนามเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2566 ประกาศลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบต่อการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น (ไทยพีบีเอส, 2566) เหตุการณ์เช่นเดียวกันนี้เคยเกิดขึ้นมาแล้วในการเลือกตั้งครั้งก่อนหน้าในปี 2562 ขณะที่อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรค (ผู้จัดการออนไลน์, 2562) การลาออกเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นติดต่อกันนี้ บ่งบอกได้ถึงความบกพร่องของปฏิบัติการในสนามเลือกตั้งของพรรค โดยเฉพาะในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 พรรคประชาธิปัตย์ที่เคยเป็นพรรคการเมืองหลักในสนามเลือกตั้งกลับถูกปราชัยด้วยวลี พรรคประชาธิปัตย์ใกล้สูญพันธุ์ (มติชนออนไลน์, 2563)

สถานการณ์ในสนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์ที่กำลังสูญเสียฐานคะแนนเสียงลดลงติดต่อกัน สามารถอธิบายด้วยแนวคิดความผูกพันพรรคการเมือง (Party Identification)

ที่มีใจความสำคัญว่า ผลการลงคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองได้รับเป็นสิ่งบ่งบอกได้ถึงความผูกพันพรรคการเมืองของปัจเจกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง (Weinschenk, 2010) ซึ่งพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกในช่วงอายุหนึ่งจะค่อนข้างมีความมั่นคงต่อพรรคใดพรรคหนึ่งมากกว่าที่จะแปรใจไปมา (Campbell et al., 1976) แต่หากว่าปัจเจกได้สัมผัสกับประสบการณ์ในเชิงลบเกี่ยวกับพรรคที่ตนเคยยึดมั่นผูกพันมากพอถึงจุดหนึ่ง ประสบการณ์เชิงลบนั้นก็มีแนวโน้มที่อาจทำให้ปัจเจกแปรเปลี่ยนความผูกพันต่อพรรคการเมืองนั้น ๆ ได้ (Weinschenk, 2010) กรอบแนวคิดนี้ช่วยให้เห็นว่าพรรคประชาธิปไตยล้มเหลวในการรักษาความผูกพันระหว่างพรรคกับผู้สนับสนุน ส่งผลให้ในการเลือกตั้ง 5 ครั้ง ที่ผ่านมา พรรคประชาธิปไตยได้รับเลือกตั้งลดน้อยถอยลง จนเหลือเพียงความสัมพันธ์ในระดับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวบุคคล แม้แต่ในภาคใต้ที่กล่าวได้ว่ามีความผูกพันระหว่างประชาชนและพรรคอย่างยาวนาน แต่พรรคกลับชะล่าใจ และมีได้มีการสร้างสายโซ่ความสัมพันธ์ (Linkage) ใหม่ระหว่างพรรคกับผู้เลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง จนสูญเสียความนิยมให้แก่พรรคก้าวไกลในระบบบัญชีรายชื่อ และพรรครวมไทยสร้างชาติในระบบเขต

ในการอธิบายถึงความถดถอยลงอย่างต่อเนื่องในสนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปไตย บทความนี้ทำการศึกษาการเมืองเรื่องการเลือกตั้งของพรรคประชาธิปไตย โดยมุ่งเน้นศึกษาไปที่ประเด็นด้านจุดยืนในสนามเลือกตั้ง 2 ด้าน ได้แก่ จุดยืนด้านนโยบายที่พรรคประชาธิปไตยใช้เป็นกลยุทธ์ในการหาเสียงเลือกตั้ง และจุดยืนด้านอุดมการณ์ทางการเมือง เปรียบเทียบแนวนโยบายหาเสียงที่พรรคประชาธิปไตยใช้ในสนามเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 กับปี พ.ศ. 2566 เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการด้านการนำเสนอนโยบายของพรรคประชาธิปไตยว่ามีการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหานโยบายในสนามเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2566 กับพรรคการเมืองอื่น เพื่อชี้ให้เห็นว่าความสามารถในการแข่งขันของพรรคประชาธิปไตยเมื่อเทียบกับพรรคอื่นในภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมืองมีความแตกต่างกันอย่างไร ส่วนประเด็นอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคประชาธิปไตยในสนามเลือกตั้ง บทความนี้จะทำการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการนำเสนออุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคประชาธิปไตยระหว่างการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 กับปี พ.ศ. 2566 เพื่อฉายภาพให้เห็นกลยุทธ์การวางตัวทางการเมืองในสนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปไตยว่ามีลักษณะเป็นเช่นไร และมีการปรับตัวให้เข้ากับภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร

ลำดับการนำเสนอในส่วนที่เหลือของบทความนี้เริ่มด้วย การอธิบายถึงลักษณะของภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมือง ถัดไป เป็นการศึกษาผลงานในสนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปไตยตั้งแต่การเลือกตั้งในอดีตจนกระทั่งถึงการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2566 เพื่อฉายภาพการต่อสู้ดิ้นรนของพรรคประชาธิปไตยก่อนเข้าสู่ภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมือง ต่อจากนั้น เป็นการวิเคราะห์ถึงกลยุทธ์ด้านนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง ส่วนต่อมา เป็นการนำเสนอการวางตัวของพรรคประชาธิปัตย์ด้านอุดมการณ์ทางการเมืองในสนามเลือกตั้ง และส่วนสุดท้ายเป็นบทสรุป



ภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมืองไทย

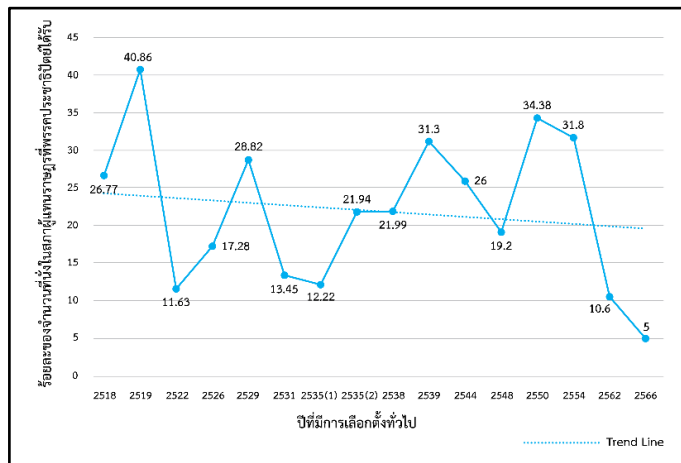
ในช่วงของการเลือกตั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมา คือ การเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 และปี พ.ศ. 2566 ถือได้ว่าเป็นการเข้าสู่ภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมืองของไทย เนื่องจากการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งครั้งแรกภายหลังการปกครองโดยคณะรัฐประหารหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 บริบทนี้ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการเมืองและสังคมในหลากหลายด้าน ทั้งภูมิทัศน์ด้านกระแสความคิดทางการเมืองของประชาชน และภูมิทัศน์ด้านการแข่งขันในตลาดการเมือง กล่าวคือ กระแสความคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้คนในสังคมแปรเปลี่ยนไปจากรูปแบบเดิมที่มีการแบ่งขั้วทางความคิดแบบเหลือง-แดง ไปสู่การแบ่งขั้วความคิดรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญกับหลักการประชาธิปไตยและต่อต้านระบอบเผด็จการที่มีกลุ่มทหารเข้ามาแทรกแซงทางการเมือง ขั้วความคิดแบบใหม่ที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลจากความตกต่ำภายใต้การบริหารประเทศของ คสช. ทำให้ผู้คนในสังคมต่างต้องการความเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน

ขณะเดียวกัน ตลาดการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่ถูกประกาศใช้เป็นกรอบกติกาในสนามการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 เป็นครั้งแรก ระเบียบใหม่นี้ส่งผลให้เกิดพรรคการเมืองใหม่เข้ามาแข่งขันกันในระบบการเมืองมากขึ้น จากจำนวนพรรคการเมืองแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 41 พรรค ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2555) เพิ่มขึ้นเป็น 81 พรรค ในการเลือกตั้งปี 2562 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2563) โดยแต่ละพรรคการเมืองต่างมีจุดขายและจุดยืนทางการเมืองของตนเองที่ชัดเจน พรรคประชาธิปัตย์ที่เคยเป็นทางเลือกของกลุ่มคนอนุรักษ์จารีตในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2548 ปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2554 กลับถูกท้าทายและย้อยุดจุดคะแนนกันเองระหว่างพรรคขั้วเดียวกันในภูมิทัศน์ทางการเมืองใหม่ อย่างพรรคพลังประชารัฐและพรรครวมไทยสร้างชาติ นอกจากนี้แล้วความเปลี่ยนแปลงด้านภูมิทัศน์ใหม่ในการแข่งขันก็เป็นบริบทสำคัญด้วยเช่นกัน ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 และปี พ.ศ. 2566 แต่ละพรรคการเมืองมีการใช้พื้นที่สื่อออนไลน์ (Social Media) เพื่อการหาเสียงมากยิ่งขึ้น ทำให้การแข่งขันในภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมืองมิใช่เพียงแค่พรรคการเมืองที่เป็นผู้ส่งสารในการลงพื้นที่หาเสียง ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่าในภูมิทัศน์ทางการเมืองที่เปลี่ยนไปเช่นนี้พรรคประชาธิปัตย์อยู่ที่ตรงไหนในสนามการเมืองไทย

ความรุ่งโรจน์และความร่วงโรยของพรรคประชาธิปัตย์

ก่อนการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคการเมืองหลักที่อยู่คู่สนามการเมืองไทยมาอย่างยาวนาน แต่ในช่วงสองทศวรรษก่อนการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 พบว่า ในภาพรวมผลงานในสนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์กลับมีแนวโน้มของการได้รับคะแนนเสียงที่ลดน้อยถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาสถิติผลการเลือกตั้ง

ทั่วไปจำนวน 16 ครั้ง นับตั้งแต่การเลือกตั้งปี พ.ศ. 2518 จนกระทั่งถึงการเลือกตั้งปี พ.ศ.2566 ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 ร้อยละของจำนวนที่นั่งที่พรรคประชาชนปฎิบัติได้รับในการเลือกตั้งทั่วไป

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นร้อยละของจำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคประชาชนปฎิบัติได้รับในสนามเลือกตั้ง สิ่งนี้เป็นหลักฐานที่ประจักษ์ว่าพรรคประชาชนปฎิบัติกำลังเผชิญกับสภาวะถดถอย เมื่อพิจารณาเส้นแนวโน้ม (Trend Line) ร่วมกับผลการเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่าร้อยละของจำนวนที่นั่งที่พรรคประชาชนปฎิบัติได้รับยังคงมีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่องจากผลการเลือกตั้งที่มีลักษณะแบบตุ๊กตาล้มลุก กล่าวคือ ร้อยละของจำนวนที่นั่งที่พรรคได้รับสูงขึ้นและลดต่ำลงสลับกันไป แต่ผลการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 และปี พ.ศ. 2566 ลักษณะผลการเลือกตั้งของพรรคประชาชนปฎิบัติไม่เป็นดั่งเช่นเคยอีกต่อไป

การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 จำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคประชาชนปฎิบัติได้รับลดลงจาก 159 ที่นั่ง ในปี 2554 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2555) เหลือเพียง 53 ที่นั่ง จากทั้งหมด 500 ที่นั่ง ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 โดยแบ่งออกเป็นที่นั่งจากระบบแบ่งเขตจำนวน 33 ที่นั่ง คิดเป็น 1,231,799 คะแนน และที่นั่งในระบบบัญชีรายชื่อจำนวน 20 ที่นั่ง ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่พรรคประชาชนปฎิบัติได้รับทั่วประเทศ จำนวน 3,959,358 คะแนน จากคะแนนรวมของทุกพรรคการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งจำนวน 35,561,556 คะแนน ดังนั้นแล้วในสนามเลือกตั้งปี 2562 พรรคประชาชนปฎิบัติได้รับคะแนนทั้งสิ้นร้อยละ 11.13 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2563) เมื่อพิจารณาตารางที่ 1 ประกอบข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าทิศทางการลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากมีพรรคการเมืองใหม่เข้ามาชิงชัยในสนามเลือกตั้งปี 2562 มากขึ้น ในขณะที่กระแสสังคมต้องการความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างแรงกล้าภายหลังการปกครองโดยคณะรัฐประหารตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557



ตารางที่ 1 ผลการเลือกตั้งของพรรคการเมือง 5 ลำดับแรกในสนามเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

ลำดับที่	พรรคการเมือง	คะแนนรวม	จำนวนที่นั่งที่ได้รับ
1	พลังประชารัฐ	8,441,274	116
2	เพื่อไทย	7,881,006	136
3	อนาคตใหม่	6,330,617	81
4	ประชาธิปัตย์	3,959,358	53
5	ภูมิใจไทย	3,734,459	51

การเลือกตั้งครั้งล่าสุดที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 เป็นการแสดงให้เห็นถึงภูมิทัศน์ทางการเมืองของไทยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงไปครั้งใหญ่ ตัวแสดงใหม่อย่างพรรคก้าวไกลที่เข้าสู่งการเลือกตั้งสมัยที่สองในปี 2566 กลับชนะการเลือกตั้งมาเป็นลำดับหนึ่ง ปรากฏการณ์นี้นับได้ว่าเป็นทอร์นาโดแห่งการเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของนักรัฐศาสตร์ไทยอย่างสิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ (2566) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งปี 2566 อย่างเป็นทางการ เราได้เห็นทอร์นาโดที่พัดพาพรรคประชาธิปัตย์อย่างรุนแรงเกินกว่าที่ใครจะคาดคิด จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าผลการเลือกตั้งในปี 2566 ของพรรคประชาธิปัตย์ตกต่ำที่สุด กล่าวคือ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2566 พรรคประชาธิปัตย์ได้คะแนนเสียงแบบบัญชีรายชื่อไปเพียง 925,349 คะแนน คิดเป็นเพียงร้อยละ 2.34 ของจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และจากสัดส่วนจำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ 100 ที่นั่ง ปรากฏว่าพรรคประชาธิปัตย์ได้ไปเพียง 3 ที่นั่ง จาก 100 ที่นั่ง ส่วนจำนวนที่นั่งแบบแบ่งเขตของพรรคประชาธิปัตย์ได้เพียง 22 เขต จาก 400 เขต (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2566)

จุดยืนด้านนโยบายในสนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์

เป้าหมายสำคัญของพรรคการเมืองในสังคมประชาธิปไตย คือ การรวบรวมผู้สนับสนุนให้ได้มากที่สุด เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าสู่พื้นที่รัฐสภา แต่ละพรรคการเมืองต้องวางแผนกลยุทธ์ในการเลือกตั้ง เนื่องจากการหาเสียงเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ตัดสินใจเลือกของปัจเจกบุคคล (Jacobson, 2015) ฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงบริบทการเมืองไทยที่มีพลวัตเกิดขึ้นในช่วงการเลือกตั้งทั่วไป 2 ครั้งล่าสุด คือ การเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2562 และปี พ.ศ. 2566 ในแง่ของพัฒนาการด้านนโยบายของพรรคประชาธิปัตย์ สามารถสรุปพอสังเขปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบนโยบายหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. 2562 และ 2566

สโลแกน / นโยบาย	การเลือกตั้งทั่วไป	
	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2566
สโลแกน	แก้จน สร้างคน สร้างชาติ	สร้างเงิน สร้างคน สร้างชาติ
ด้านการเมือง	แก้รัฐธรรมนูญ	แก้รัฐธรรมนูญทั้งฉบับ
ด้านการศึกษา	เรียนฟรี 15 ปี อนุบาล-ม.6/ปวช.	เรียนฟรีถึงปริญญาตรี
ด้านการเกษตร	ประกันราคาพืชผล	ประกันรายได้ จ่ายเงินส่วนต่าง
ด้านเศรษฐกิจ	โดนดสีฟ้า	แต้มต่อ SME 3 แสนล้าน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบนโยบายหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2566 (ต่อ)

สโลแกน / นโยบาย	การเลือกตั้งทั่วไป	
	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2566
ด้านสังคม	เกิดปีปรับแสน / ประกันค่าแรง 1.2 แสนบาท ต่อปี	ตรวจสุขภาพและรักษาฟรี โดยใช้บัตรประชาชนใบเดียว

แนวนโยบายหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ที่ใช้ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 กับปี พ.ศ. 2566 ดังตารางที่ 2 พบว่า นโยบายหาเสียงที่พรรคประชาธิปัตย์เลือกนำเสนอทั้ง 2 ครั้งส่วนใหญ่เป็นประเด็นนโยบายคล้ายเดิม เริ่มตั้งแต่สโลแกนหาเสียงที่เปลี่ยนจากแก้จน เป็นสร้างเงิน แต่ส่วนอื่นของสโลแกนคงเดิม รวมถึงในด้านเนื้อหา นโยบายหลัก ทั้งนโยบายเรียนฟรี นโยบายแก้ไขรัฐธรรมนูญ และนโยบายประกันรายได้เกษตรกร จะเห็นได้ว่าแนวนโยบายที่พรรคประชาธิปัตย์นำเสนอมีความเปลี่ยนแปลงน้อย หากพิจารณาเนื้อหา นโยบายที่พรรคประชาธิปัตย์นำเสนอผ่านเวทีแสดงวิสัยทัศน์ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 นโยบายเด่นคือ นโยบายด้านการเกษตรอย่างนโยบายประกันรายได้เกษตรกรหรือประกันราคาพืชผล (พีพีทีวี, 2562) เช่นเดียวกันกับในการเลือกตั้งปี 2566 พรรคประชาธิปัตย์ก็ยังคงชูนโยบายประกันรายได้ทางการเกษตรเป็นนโยบายหลักเช่นเดิม เห็นได้อย่างชัดเจนจากฉากเกษตรกรกับผลิตผลข้าวโพดในวิดีโอเพลงเช้าวันใหม่ที่เผยแพร่ออกมาเป็นสื่อรณรงค์หาเสียงก่อนการเลือกตั้ง (พรรคประชาธิปัตย์, 2566)

จากแนวนโยบายหลักที่พรรคประชาธิปัตย์เลือกนำเสนอสะท้อนความบกพร่องของพรรคในการดึงดูดกลุ่มฐานเสียงใหม่ เห็นได้อย่างชัดเจนว่านโยบายที่พรรคประชาธิปัตย์เลือกนำเสนอมากที่สุดคือนโยบายประกันรายได้เกษตรกร ในทัศนะของพรรคประชาธิปัตย์ยังคงมีกลุ่มเป้าหมายการเลือกตั้งเป็นประชากรในพื้นที่ภาคใต้ที่เป็นฐานเสียงเดิมของพรรค แต่ในความเป็นจริงแล้ว การดำเนินนโยบายแบบเดิมเริ่มไม่เป็นผลแม้กระทั่งกับกลุ่มฐานเสียงเดิมตั้งแต่การเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 ดังเห็นได้จากงานศึกษาของ Utarasint (2019) ที่ศึกษาถึงความเสี่ยงของการตัดสินใจเลือกพรรคประชาธิปัตย์ในพื้นที่ชายแดนใต้ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 โดยเหตุผลส่วนหนึ่งที่ฐานเสียงเดิมไม่เลือกอีก เพราะผู้มีสิทธิเลือกตั้งมองว่านโยบายที่พรรคประชาธิปัตย์นำเสนอไม่มีอะไรใหม่ ดังนั้นการคงแนวนโยบายเช่นเดิมต่อไปเช่นนี้มิอาจนำพาให้พรรคเติบโตไปได้ในอนาคต ปฏิบัติการเช่นนั้นนอกจากจะทำให้พรรคประชาธิปัตย์ไม่สามารถดึงดูดกลุ่มผู้สนับสนุนกลุ่มใหม่ให้เข้าร่วมกับพรรคได้แล้ว ยังทำให้สูญเสียกลุ่มฐานเสียงเดิมของพรรคบางส่วนไปอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากผลการเลือกตั้งที่ถดถอยลงในปี พ.ศ. 2562 และปี พ.ศ. 2566

ในสนามการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 ยุทธศาสตร์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผ่านนโยบายของพรรคประชาธิปัตย์สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ คือ 1. นโยบายระดับประเทศ 2. นโยบายระดับภูมิภาค 3. นโยบายกรุงเทพมหานคร และ 4. นโยบายเฉพาะจังหวัด กล่าวคือ ส่วนกลางของพรรคมีการกำหนดแนวนโยบายระดับประเทศและแนวนโยบายสำหรับพื้นที่



กรุงเทพมหานครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง ส่วนผู้ลงสมัครระดับจังหวัดก็มีอิสระในการเสนอ นโยบายที่เหมาะสมกับพื้นที่ของตนและนำไปหาเสียงได้ ด้านหนึ่งพฤติกรรมดังกล่าวก็เป็นการ เปิดโอกาสให้มีการกระจายอำนาจภายในพรรค แต่ในอีกแง่หนึ่ง การให้ผู้ลงสมัครบางพื้นที่หา เสียงด้วยนโยบายที่คิดขึ้นเอง สะท้อนให้เห็นว่าพรรคประชาธิปัตย์ไม่มีทิศทางนโยบายใน ระดับประเทศที่หนักแน่นในการรณรงค์หาเสียง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พรรค ประชาธิปัตย์ไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชาชนในระดับประเทศได้ ดังนั้นจึงไม่แปลกที่ผลการ เลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์จะมีลักษณะเป็นพรรคเฉพาะภูมิภาค

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างพรรคประชาธิปัตย์กับพรรคการเมืองอื่นในสนามเลือกตั้ง การแข่งขันในภูมิภาคใหม่ทางการเมืองมีผู้เล่นมากขึ้น แต่ละพรรคมีจุดขายของตนเองอย่าง ชัดเจน แต่พลวัตด้านนโยบายหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ยังคงวนเวียนอยู่บนแนวทาง แบบเดิม ในขณะที่พรรคการเมืองอื่นมีการนำเสนอแนวนโยบายที่หลากหลายประเด็นและ ครอบคลุมกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่หลากหลายมากกว่า ตัวอย่างการนำเสนอแนวนโยบายของพรรค ต่าง ๆ ในสนามเลือกตั้ง 2566 เช่น พรรคพลังประชารัฐคือนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ส่วนนโยบายของพรรคก้าวไกล เช่น นโยบายปิดสวิตช์ 3 ปี. และยกเลิกการบังคับเกณฑ์ทหาร พรรคเพื่อไทยมีนโยบายที่ดึงดูดกลุ่มผู้ใช้แรงงานอย่างนโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 600 บาท และ นโยบายเติมเงินดิจิทัล 10,000 บาท สุดท้ายคือพรรคภูมิใจไทยที่มีนโยบายเด่นอย่างนโยบาย กัญชาเสรี และนโยบายพักหนี้ 3 ปี

อีกส่วนประกอบสำคัญในการหาเสียงเลือกตั้ง คือ วิธีการนำเสนอแนวนโยบายของพรรค การเมืองผ่านสื่อออนไลน์ (Social Media) ที่เป็นพื้นที่สำคัญในการรับส่งสารในสังคมยุคใหม่ แต่ในการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2566 ปรากฏว่าความสนใจในการค้นหาเกี่ยวกับพรรค การเมืองต่าง ๆ บนเว็บไซต์กูเกิล (Google) ในช่วง 10 วัน ก่อนการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 พรรคประชาธิปัตย์แทบไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนเลย โดยมีค่าเฉลี่ยการ ค้นหาเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น ในขณะที่พรรคการเมืองสมัยที่สองอย่างพรรคก้าวไกลเป็นพรรคที่มี ค่าเฉลี่ยการค้นหามากที่สุดถึงร้อยละ 57 รองลงมาคือพรรคเพื่อไทย ร้อยละ 15 พรรครวมไทย สร้างชาติ ร้อยละ 9 และพรรคภูมิใจไทย ร้อยละ 7 (Google, 2023)

กล่าวโดยสรุป พรรคประชาธิปัตย์ขาดทิศทางนโยบายในระดับประเทศที่หนักแน่นว่าจะนำเสนอประเด็นนโยบายใดเพื่อตอบสนองต่อประชาชนในระดับชาติ และเมื่อเปรียบเทียบ นโยบายหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์กับนโยบายของพรรคการเมืองอื่น สามารถบ่งชี้ความ แตกต่างที่สำคัญได้ 2 ประการ 1. นโยบายหาเสียงที่พรรคการเมืองอื่นนำเสนอสามารถ ตอบสนองต่อกลุ่มประชากรได้หลากหลายกลุ่มมากกว่าพรรคประชาธิปัตย์ และ 2. นโยบายของพรรคการเมืองอื่นเป็นประเด็นนโยบายที่มีความใหม่เท่าทันต่อยุคสมัยมากกว่า พรรคประชาธิปัตย์ และจะเห็นได้ว่าวิธีการสื่อสารแนวนโยบายผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ซึ่งเป็น เครื่องมือสำคัญในการส่งสารไปยังผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สัมฤทธิ์ผลอย่างมากกับพรรคลำดับต้นอย่าง



พรรคก้าวไกลและพรรคเพื่อไทย ส่วนพรรคประชาธิปัตย์ยังอยู่ในจุดห่างไกลความสนใจทางการเมืองทั้งบนพื้นที่ออนไลน์และออฟไลน์

จุดยืนด้านอุดมการณ์ในสนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์

บริบททางการเมืองช่วงทศวรรษก่อนการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 เป็นช่วงรอยต่อระหว่างสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองที่รู้จักกันในนามสงครามเสื้อสีกับการทำรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต่อมาในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 กระแสความคิดของประชาชนในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การตระหนักถึงหลักการประชาธิปไตยและไม่สนับสนุนการแทรกแซงทางการเมืองโดยทหาร เกิดการแบ่งแยกกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมืองในสังคมออกเป็น ฝ่ายสนับสนุนหลักการประชาธิปไตยและฝ่ายสนับสนุนอดีตคณะรัฐประหารอย่างพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. ให้เป็นนายกรัฐมนตรีต่อหลังการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

สำหรับสนามเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 พรรคประชาธิปัตย์พยายามเสนอว่าตนเป็นพรรคการเมืองประชาธิปไตย ในการรณรงค์หาเสียงจึงเลือกเสนอจุดยืนด้านอุดมการณ์ด้วยประโยค “ประชาชนเป็นใหญ่ ประชาธิปไตยสุจริต” โดยอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ณ ขณะนั้น ให้สัมภาษณ์แก่สื่อว่า แนวทางของพรรคประชาธิปัตย์ตั้งอยู่พื้นฐานประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม ส่วนการนำเสนออุดมการณ์ในการหาเสียงว่าประชาธิปไตยสุจริต เพราะพรรคประชาธิปัตย์มองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบนิเวศการเมืองไทยเกิดจากการใช้อำนาจไม่สุจริตจนนำไปสู่ความขัดแย้งดังเช่นในอดีต (มติชนออนไลน์, 2562) แม้ว่าพรรคประชาธิปัตย์จะพยายามนำเสนอความเป็นพรรคประชาธิปัตย์ตลอดช่วงหาเสียงเลือกตั้ง อย่างเช่นจัดกิจกรรมประกาศจุดยืน ประชาชนเป็นใหญ่ ประชาธิปไตยสุจริตในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2562 (คมชัดลึก, 2562) หรือประกาศย้ำถึงอุดมการณ์บนเพชฌัญชาของพรรคก่อนวันเลือกตั้ง (พรรคประชาธิปัตย์, 2562)

แต่ดูเหมือนว่าการนำเสนอความเป็นประชาธิปไตยของพรรคประชาธิปัตย์จะยังไม่มากพอที่จะสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่าพรรคจะสนับสนุนชั่วคราวทางการเมืองที่มาจากการรัฐประหารหรือไม่ จนในที่สุดอภิสิทธิ์ก็ต้องออกมาประกาศจุดยืนไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์เป็นนายกรัฐมนตรีต่อหลังการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 ผ่านเพชฌัญชาส่วนตัวในวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2562 (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2562) แต่เหตุการณ์นี้ก็ได้สร้างกระแสตอบรับที่ตึงเครียดแก่พรรคประชาธิปัตย์ ในทางตรงข้าม กลับสร้างแรงกระเพื่อมแก่สมาชิกและอดีตสมาชิกของพรรคประชาธิปัตย์ ฝ่ายที่ต้องการให้พรรคสนับสนุนพลเอกประยุทธ์ต่อไปมองว่าการไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์เท่ากับการยืนอยู่จุดเดียวกับพรรคเพื่อไทย ดังเช่นความตอหนึงจากการปราศรัยของสุเทพ เทือกสุบรรณ ผู้เป็นอดีตสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ที่กล่าวว่า วันนี้อภิสิทธิ์



มาประกาศแล้วว่าเลือกตั้งคราวนี้เขาไม่สนับสนุนประยุทธ์แน่นอน เขาไม่เอา ผมก็ข้องใจ
อยากจะถามอภิสิทธิ์ว่าตกลงอภิสิทธิ์ยืนข้างเดียวกับทักษิณเต็มตัวแล้วใช่ไหม (ประชาไท, 2562)

การออกมาประกาศจุดยืนของอภิสิทธิ์ไม่สามารถสร้างความมั่นใจของประชาชนที่มีต่อ
พรรคประชาธิปัตย์ให้หนักแน่นขึ้นได้ เพราะเหตุผล 2 ประการ ข้อแรก ในการให้สัมภาษณ์สื่อ
หลังจากที่อภิสิทธิ์ประกาศจุดยืนผ่านเฟซบุ๊ก ตอกย้ำความไม่ชัดเจนของอุดมการณ์ของพรรค
จากความตอนหนึ่งที่อภิสิทธิ์กล่าวว่า การพูดในฐานะหัวหน้าพรรคและเป็นไปตามอุดมการณ์
ของพรรค ดังนั้นจึงไม่ควรมีคำถามว่าเป็นจุดยืนของพรรคหรือไม่ (กรุงเทพธุรกิจ, 2562)
และเหตุผลข้อสอง คือ เกิดความย้อนแย้งของพรรคประชาธิปัตย์ที่ประกาศว่าจะไม่สนับสนุน
พลเอกประยุทธ์ แต่มีโอกาที่จะร่วมรัฐบาลกับพรรคพลังประชารัฐได้หลังการเลือกตั้ง (มติชน
สุดสัปดาห์, 2562)

ในที่สุดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจของผู้คนที่มีความเชื่อต่อพรรคประชาธิปัตย์ก็พังทลายลง
จากการมีมติเข้าร่วมรัฐบาลกับพรรคพลังประชารัฐที่เป็นองคาพยพของคณะรัฐประหารภายหลัง
การเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2562 ทั้ง ๆ ที่พรรคประชาธิปัตย์นำเสนอเรื่องการเป็นพรรคประชาธิปัตย์
มาโดยตลอด สิ่งนี้เป็นจุดหนึ่งที่ทำให้ภาพลักษณ์ของการเป็นพรรคประชาธิปัตย์ของพรรค
ประชาธิปัตย์ค่อย ๆ เลื่อนหายไปจากทัศนคติของฐานเสียงเดิมบางส่วน รวมถึงทำลายความ
เชื่อมั่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลุ่มใหม่ด้วย กลยุทธ์ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2566 ของพรรค
ประชาธิปัตย์ยังคงถูกจัดอยู่ในกลุ่มพรรคที่ไม่กล้าโอบรับหลักการทางการเมืองในทางใดทางหนึ่ง
อย่างชัดเจน จนทำให้คำโฆษณาประชาธิปัตย์ใสสะอาดที่พรรคประชาธิปัตย์เคยชูเป็นแนวทาง
หลักของพรรคมาโดยตลอด ตกเป็นจุดเด่นของพรรคก้าวไกลในการหาเสียงแทน แม้ว่าพรรค
ประชาธิปัตย์จะนำเสนอจุดยืนความเป็นพรรคประชาธิปัตย์ที่สุจริตเหมือนกับในการเลือก
ตั้งปี พ.ศ. 2562 แต่ก็ถูกหักล้างความเชื่อมั่นด้วยประเด็นที่จรินทร์ถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจ เรื่อง
การทุจริตซื้อขายถุงมือยางในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นคดี
ที่เกิดขึ้นภายใต้กระทรวงที่จรินทร์ผู้เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์บริหาร ณ ขณะนั้น (บีบีซี
ไทย, 2564)

แม้ว่าพรรคประชาธิปัตย์จะมีบทเรียนจากการขาดความชัดเจนในทิศทางการเมือง
มาแล้วในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 แต่ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2566 พรรคประชาธิปัตย์ก็ยังคง
เป็นพรรคที่ไม่มีความชัดเจนว่ามีจุดยืนทางการเมืองเป็นเช่นไร สิ่งนี้สะท้อนความไม่ปรับตัวใน
สนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์ การให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ในช่วงก่อน
การเลือกตั้งปี พ.ศ. 2566 จรินทร์ย้ำจุดยืนที่สะท้อนความไม่ชัดเจนของพรรคประชาธิปัตย์ว่า
ยังไม่ตัดสินใจจะจับมือกับพรรคใดในการร่วมรัฐบาล รอผลหลังการเลือกตั้ง ให้ประชาชน
ตัดสินใจ (ไทยพีบีเอส, 2566) รวมถึงการยังร่วมอยู่ในขั้วเดียวกับพรรคที่เกิดมาจากการ
ทำรัฐประหาร ถูกมองว่าเป็นผลร้ายต่อพรรคที่กระทบกับฐานเสียงของพรรคในอนาคต ดังที่
อันวาร์ สาและ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาธิปัตย์ ให้สัมภาษณ์กับสื่อถึง

ประเด็นเรื่องจุดยืนของพรรคประชาธิปัตย์ในปี พ.ศ. 2565 ความว่า เราถอนตัวออกจากการร่วมรัฐบาลเถอะ อย่าให้วันหนึ่งเป็นสถานการณ์ที่ประชาชนจะถอนเราออกจากการเมือง (วอยซ์ออนไลน์, 2564)

อุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ทั้งในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 และการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2566 ล้วนแล้วแต่มีลักษณะที่ขาดความชัดเจน จึงนำมาซึ่งการขาดความเชื่อมั่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยจะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2562 แม้หัวหน้าพรรคจะออกมาประกาศจุดยืนในตอนท้ายของการหาเสียงแต่ก็โดนแรงกระเพื่อมจากประเด็นเรื่องการขาดจุดยืนอย่างมาก ประเด็นเรื่องจุดยืนทางการเมืองในสนามเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์มีปัญหาและส่งผลกระทบต่อตำแหน่งแห่งที่ในสนามการเมือง ตลอดการเลือกตั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมา พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคการเมืองใหญ่พรรคเดียวที่ไม่มีความชัดเจนเรื่องอุดมการณ์ทางการเมืองของตน ในขณะที่พรรคการเมืองอื่นมีการปรับกลยุทธ์ในสนามเลือกตั้งมากขึ้นตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

สรุป

พรรคประชาธิปัตย์ในภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมือง ท่ามกลางระบบพรรคการเมืองไทยที่กำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญ พรรคประชาธิปัตย์ในฐานะที่เป็นพรรคการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดในเมืองไทยกำลังถูกตั้งคำถามถึงความอยู่รอดของพรรค ผลการศึกษาสะท้อนปัญหาของพรรคประชาธิปัตย์ในสนามการเลือกตั้งที่เป็นต้นตอของความเสื่อมศรัทธาที่เกิดขึ้น นั่นคือการขาดความชัดเจนของจุดยืนในทุกด้านและการขาดความไม่สามารถปรับตัวของพรรคประชาธิปัตย์ในสนามการเลือกตั้ง

ในด้านนโยบายที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการหาเสียงเลือกตั้ง พบปัญหาสำคัญ 3 ประการ 1. พรรคประชาธิปัตย์ขาดความหนักแน่นในการแสดงจุดยืนปกป้องและสนับสนุนพลังประชาธิปไตย ซึ่งกลายเป็นแนวทางหลักในสังคมไทยภายหลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 2. ขาดความกล้าในการปรับเปลี่ยนแนวนโยบายให้มีความแปลกใหม่และเท่าทันยุคสมัยเพื่อตอบโจทย์กลุ่มฐานเสียงใหม่ และ 3. การนำเสนอนโยบายหาเสียงในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 และปี พ.ศ. 2566 ของพรรคประชาธิปัตย์ขาดความคิดสร้างสรรค์อย่างมีพลวัตในการนำเสนอเนื้อหา นโยบายเมื่อเทียบกับพรรคอื่น การเลือกนำเสนอแนวนโยบายแบบเดิมทำให้พรรคประชาธิปัตย์ไม่สามารถดึงดูดกลุ่มผู้สนับสนุนกลุ่มใหม่ได้ อีกทั้งทำให้สูญเสียกลุ่มฐานเสียงเดิมของพรรคบางส่วนไปอีกด้วย

ปัญหาสำคัญอีกประการ คือ การขาดความกล้าหาญในการโอบรับจุดยืนทางการเมืองในสนามเลือกตั้ง ในภูมิทัศน์ทางการเมืองปัจจุบันที่พรรคต่าง ๆ พยายามนำเสนอจุดยืนการเป็นพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและไม่สนับสนุนระบอบเผด็จการที่มาจากาการรัฐประหาร พรรคประชาธิปัตย์ที่นำเสนอความเป็นพรรคประชาธิปัตย์มาโดยตลอด แต่สารที่พรรคส่งถึง



ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่สอดคล้องกับความคาดหวังด้วยการก้าวไปเข้าร่วมรัฐบาลกับองคาพยพของคณะรัฐประหาร การกระทำหรือผลงานในอดีตของพรรคจะอยู่ในห้วงคำนึงของประชาชนซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง (Key, 1966) พรรคประชาธิปัตย์จึงอยู่ในสถานะถูกลงโทษจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (Political Punishment) อย่างมากนับแต่การเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 เรื่อยมา ในประเด็นนี้ นำมาสู่ข้อสังเกตว่าในการเลือกตั้งครั้งหน้า พรรคเพื่อไทยที่เคยชูธงประชาธิปัตย์โดยมายาวนาน เมื่อหันไปจัดตั้งรัฐบาลกับพรรคที่เคยสนับสนุนรัฐบาลที่มีทหารหนุนหลัง จะถูกลงโทษโดยผู้เลือกตั้งเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นกับพรรคประชาธิปัตย์หรือไม่

ภาพความอ่อนแอของพรรคประชาธิปัตย์ชัดเจนขึ้นอันเป็นผลจากการที่พรรคประชาธิปัตย์ไม่สามารถรักษาสายโซ่ความสัมพันธ์ (Linkage) ระหว่างพรรคกับฐานเสียงเดิมไว้ได้ รวมถึงพรรคไม่ได้มีการสร้างสายโซ่ความสัมพันธ์ใหม่ เนื่องจากชะล่าใจและมองว่าความผูกพันที่ผู้สนับสนุนมีต่อพรรคยังเป็นสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นเช่นในอดีตที่รุ่งเรือง การที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคที่เน้นปฏิบัติการในระดับภูมิภาค ไม่ได้เป็นพรรคระดับชาติ เมื่อพรรคถูกท้าทายด้วยผู้เล่นใหม่ทางการเมืองที่อยู่ในชั่วอึดใจเดียวกัน ทำให้พรรคไม่สามารถรักษาสายเสียงไว้ได้ทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและภาคใต้

ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งยวดที่พรรคประชาธิปัตย์ยังต้องพัฒนาในภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมืองนั้นคือความสามารถในการแข่งขันโดยการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ (Air War) เมื่อเทียบกับการหาเสียงผ่านช่องทางสื่อออนไลน์เห็นได้อย่างชัดเจนว่าพรรคประชาธิปัตย์ยังไม่มีที่ทางเท่าใดนัก ผนวกกับปัญหาความไม่ชัดเจน และความไม่หนักแน่น ในการนำเสนอจุดยืนที่กล่าวถึงข้างต้น ทำให้พรรคประชาธิปัตย์เผชิญกับความถดถอยอย่างต่อเนื่อง หากในการเลือกตั้งครั้งถัดไปพรรคประชาธิปัตย์ยังไม่มี การปรับปรุงยุทธศาสตร์ในการหาเสียง เห็นทีว่าพรรคประชาธิปัตย์อาจจะต้องเผชิญกับความตกต่ำมากกว่าที่เคยเป็นมาในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2566 และอาจทำให้วลี พรรคประชาธิปัตย์ใกล้สูญพันธุ์ กลายสถานะเป็นพรรคที่สูญพันธุ์จริง ๆ ได้ในอนาคต ท้ายนี้ ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะในการเสริมองค์ความรู้ในประเด็นการเมืองเรื่องการเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์ในภูมิทัศน์ใหม่ทางการเมืองให้ครอบคลุมรอบด้านมากยิ่งขึ้น โดยการศึกษาภูมิทัศน์ทางความคิดของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อพรรคประชาธิปัตย์เพิ่มเติมในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (2562). แฉลงจุดยืน ปชป. ไม่สนับสนุน พล.อ.ประยุทธ์. สืบค้น 16 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/829276>
- คมชัดลึก. (2562). อภิลิทธิ์ ประกาศจุดยืน ประชาชนเป็นใหญ่ ประชาธิปไตยสุจริต. สืบค้น 16 กรกฎาคม 2566, จาก <https://shorturl.at/biMS4>



- ไทยพีบีเอส. (2566). ประชาธิปไตย มั่นใจ ในสนามเลือกตั้ง เปิดอภิปรายเจด 1 ล้านล้านบาท
มุมการเมือง. สืบค้น 17 กรกฎาคม 2566, จาก <https://shorturl.at/zLPU8>
- _____. (2566). เลือกตั้ง2566 : จุรินทร์ ประกาศรับผิดชอบ ลาออกหัวหน้า ปชป. สืบค้น 9
กันยายน 2566, จาก <https://shorturl.at/gTV58>
- บีบีซีไทย. (2564). อภิปรายไม่ไว้วางใจ : เพื่อไทยเปิดผัดคนใกล้ชิด รมต. ทำสัญญาหลวง ทูจรีตชื่อ
ถูงมืออย่าง ด้านจุรินทร์โต้ไม่เคยสมคบ-แอบสั่งการ. สืบค้น 9 สิงหาคม 2566, จาก
<https://www.bbc.com/thai/thailand-56113438>
- ประชาไท. (2562). สุเทพโยนเป็นฝ่ายทักษิณ หลังอภิสิทธิ์เปิดสูตร ปชป.ไม่หนุนประยุทธ์
พร้อมร่วมรบ.กับพลังประชาชน. สืบค้น 16 กรกฎาคม 2566, จาก <https://shorturl.asia/y3Y1A>
- ผู้จัดการออนไลน์. (2562). อภิสิทธิ์ ประกาศลาออกจากหัวหน้า ปชป. รับผิดชอบฝ่ายเลือกตั้งยับ.
สืบค้น 9 กันยายน 2566, จาก <https://shorturl.at/knvE4>
- พรรคประชาธิปัตย์. (2562). ชวนย้อนอุดมการณ์ไม่เคยเปลี่ยน. สืบค้น 16 กรกฎาคม 2566, จาก
<https://shorturl.at/mnoS2>
- _____. (2566). MV เพลง เข้าวันใหม่ พรรคประชาธิปัตย์. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2566, จาก
<https://www.youtube.com/watch?v=QhrY80edz7Q>
- พีพีทีวี. (2562). ดีเบตเลือกตั้ง 62 : นโยบายเด่นพรรคประชาธิปัตย์ ผ่าสนามเลือกตั้ง 62 ดีเบต.
สืบค้น 15 กรกฎาคม 2566, จาก <https://youtu.be/JcbtV9ChnKw>
- มติชนสุดสัปดาห์. (2562). วิเคราะห์-อ่านจังหวะ อภิสิทธิ์ พระเอกลิเก หนีตาย ประกาศไม่เอา
บิกตู แต่พร้อมจับมือ พปชร. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2566, จาก <https://shorturl.asia/37z1K>
- มติชนออนไลน์. (2562). ปชป.เช็คอินอนุสาวรีย์ปชต. ปล่อยคาราวานชุดใหญ่ลุยหาเสียง
ขอพาปท.พ้นวงจรอุบาทว์. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2566, จาก <https://shorturl.at/nrMNX>
- _____. (2563). บก.ลายจุดพันธง ถ้า ปชป.อยู่ร่วมรัฐบาลจนล้มลง เลือกตั้งครั้งหน้าใกล้สูญพันธุ์
แน่นอน. สืบค้น 9 กันยายน 2566, จาก <https://shorturl.at/LCDE0>
- วอยซ์ออนไลน์. (2564). อันวาร์ สาและ ถือธงไล่ ประยุทธ์ เขย่า ปชป.ถึงเวลาถอนตัวทิ้งรัฐบาล.
สืบค้น 17 กรกฎาคม 2566, จาก <https://shorturl.at/cmtFR>
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2555). ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1997).
- _____. (2563). ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สหาย
บล็อกและการพิมพ์.
- _____. (2566). รายงานผลการเลือกตั้ง ส.ส. ปี พ.ศ.2566 อย่างเป็นทางการ. สืบค้น
1 กรกฎาคม 2566, จาก <https://shorturl.at/oyLW9>



- สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์. (2566). รายการ 101 POSTSCRIPT Ep.73 ชัยชนะของก้าวไกล ประเทศไทยเปลี่ยน?. สืบค้น 18 มิถุนายน 2566, จาก <https://shorturl.at/BGHL>
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2562). จะสนับสนุน พล.อ.ประยุทธ์ เป็นนายกฯ หรือไม่?. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2566, จาก <https://shorturl.at/lpsxY>
- Campbell, A. et al. (1976). *The American Voter*. London: The University of Chicago.
- Google. (2023). *Explore interest levels on the Google Trends website*. Retrieved August 10, 2022, from <https://shorturl.at/JUY34>
- Jacobson, G. C. (2015). How Do Campaigns Matter?. *Annual Review of Political Science*, 18(1), 31-47.
- Key, V. O. (1966). *The Responsible Electorate*. New York: Vintage.
- Utarasint, D. (2019). The Deep South: Changing Times?. *Contemporary Southeast Asia*, 41(2), 207-215.
- Weinschenk, A. C. (2010). Revisiting the Political Theory of Party Identification. *Polit Behav.* 32(1), 473-494.

